

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/631/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6812206382
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Gandžala, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6812206382.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. a členov senátu Mgr. Kataríny Katkovej a JUDr. Márie Rišiaňovej, v právnej veci žalobcu POHOTOVOSŤ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, za ktorú koná advokát a konateľ doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., proti žalovanému Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, v konaní o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Revúca č. k. 6C/222/2012-86 zo dňa 28. 04. 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Odvolaním napadnutým rozsudkom Okresný súd Revúca (ďalej len „okresný súd“) zamietol žalobu žalobcu; žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal voči žalovanému zaplata sumy 2814,64 Eur z titulu náhrady majetkovej škody a sumy 562,93 Eur z titulu nemajetkovej ujmy z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekučného súdu (Okresného súdu Revúca), ktorý nerozhodol o žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie v zákonom stanovenej lehote.

Okresný súd mal preukázané, že žalobca pred podaním žaloby požiadal žalovaného o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, pričom uplynula šesťmesačná lehota od prijatia žiadosti žalovaným.

Z exekučného spisu exekučného súdu sp. zn. 4Er/28/2011 okresný súd zistil, že žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v exekučnej veci oprávneného (žalobcu) proti povinnému E. C., nar. XX. XX. XXXX pre vymoženie sumy 719,59 Eur s prísl. (doručenej exekučnému súdu dňa 17. 01. 2011) bola uznesením zo dňa 03. 05. 2011 zamietnutá podľa ustanovenia § 44 ods. 2 zák. č. 233/1995 Z. z. Exekučného poriadku (ďalej aj „EP“).

Okresný súd uviedol, že ustanovenie § 44 ods. 2 EP žiadnu lehotu na vydanie rozhodnutia o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie neustanovuje (viď. uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 605/2012 zo dňa 14. 12. 2012, II. ÚS 520/2012 zo dňa 10. 07. 2013, II. ÚS 248/2013 zo dňa 25. 04. 2013, II. ÚS 112/2013 zo dňa 13. 02. 2013). Vzhľadom na množstvo podaných návrhov žalobcu (oprávneného) na vykonanie exekúcie vrátane žiadostí o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v rovnakom období, ich kvalifikované posudzovanie exekučným súdom si vyžadovalo dlhší čas, preto túto skutočnosť nie je možné považovať za zbytočné prietahy v konaní (viď. uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 606/2012 zo dňa

14. 12. 2012, sp. zn. IV. ÚS 245/2012 zo dňa 25. 04. 2013). Dĺžka exekučného konania od doručenia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie do vydania rozhodnutia, ktorým bola jeho žiadosť zamietnutá, nie je takej povahy, aby bolo možné v danej veci vysloviť porušenie práva žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

Následne okresný súd konštatoval, že nemal za preukázaný nesprávny úradný postup ako jeden z predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom.

Na rozhodnutie o trovách konania okresný súd aplikoval ustanovenie § 142 ods. 1, § 151 ods. 1 zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“).

Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolanie právne odôvodnil aplikáciou ustanovenia § 205 ods. 2 s použitím § 221 ods. 1 O. s. p.

Konkrétne poukázal na to, že okresný súd vec prejednal v jeho neprítomnosti a v neprítomnosti jeho právneho zástupcu, s odôvodnením, že sa bez ospravedlnenia na pojednávanie nedostavili. V tejto súvislosti uviedol, že riadne a včas požiadal o zrušenie pojednávania, uviedol dôležité dôvody a súdu predložil listiny spojené s označenými dôvodmi a preto okresný súd nemohol postupovať podľa ustanovenia § 101 ods. 2 O. s. p., a tým mu odňať právo na konanie pred súdom. Ďalej uviedol, že v žalobe upovedomil súd o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že sudcu, ktorému bola vec pridelená systémom súdneho manažmentu na prejednanie a rozhodnutie, je potrebné z konania vylúčiť. Avšak na túto okolnosť krajský súd neprihliadol. V jeho očiach a objektívne i v očiach verejnosti nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. Rozhodnutie krajského súdu je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou iných krajských súdov v skutkovo a právne totožných veciach. Keďže podal ústavnú sťažnosť pre porušenie jeho práva na nestranný súd, nebolo prípustné, aby konanie pokračovalo pojednávaním, v ktorom vykonával úkony a rozhodoval vylúčený sudca. Konečné rozhodnutie vo veci neprichádzalo v čase jeho vydania do úvahy aj preto, že súd v rovnakom rozhodnutí rozhodol aj o zamietnutí jeho návrhu na prerušenie konania podľa ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p., proti ktorému legálne pripustil odvolanie. Proti rozhodnutiu o zamietnutí jeho návrhu na prerušenie konania preto podáva odvolanie. V čase podania odvolania o zamietnutí návrhu nebolo právoplatne rozhodnuté o zamietnutí návrhu na prerušenie konania. Okresný súd sa nedostatočne oboznámil s podmienkami, za ktorých je možné viesť konanie, keď ignoroval jeho žiadosť o zrušenie (odročenie) nariadeného pojednávania z dôležitého dôvodu, pričom na pojednávaní v jeho neprítomnosti meritórne rozhodol, hoci on oznámil, že trvá na osobnej účasti svojho právneho zástupcu na pojednávaní za podmienky, že bude vedené nestranným sudcom na nestrannom súde. Ďalej uviedol, že nemal možnosť sa vyjadriť k tvrdeniam žalovaného, z ktorých súd pri svojom rozhodovaní vychádzal, ani k dôkazom, ktoré súd vykonal. Tým došlo k degradácii zásady kontradiktórnosti, k porušeniu jeho práva na súdnu ochranu, ako aj k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom. Okrem toho namietal, že okresný súd sa dopustil viacerých omylov, keď konštatoval, že ním namietané lehoty na vydanie rozhodnutia boli dodržané, avšak v odôvodnení prezentované časové úseky tomu nenasvedčujú. Aby okresný súd mohol konštatovať, že v príslušnom exekučnom konaní sa nevyskytol nesprávny úradný postup, je potrebné zisťovať aj moment doručenia riadneho poverenia (rozhodnutia o žiadosti na vydanie poverenia). Okresný súd rozhodol bez toho, aby mu umožnil vyjadriť sa k skutkovým a právnym otázkam. Nebol oboznámený s obsahom dôkazov a prednesov, nemal možnosť sa k týmto dôkazom a prednesom vyjadriť a navrhnúť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Podľa jeho názoru, v danej veci nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania. Bolo potrebné vo veci vykonať dokazovanie navrhnutým dôkazom - listinami založenými v exekučnom spise a za stavu, kedy sa žalovaný vôbec nevyjadril k žalobe, mu mal okresný súd umožniť uplatňovať svoje stanoviská k skutkovým ale aj k právnym otázkam v súvislosti nesprávnym úradným postupom a výškou spôsobenej škody. Keď okresný súd zistil, že existuje okolnosť brániaca vydať pre neho pozitívne rozhodnutie, mal vo všeobecnosti o tom informovať účastníkov a umožniť im, aby sa kontradiktórne vyjadrili. Okresný súd vykonal dokazovanie listinami, ktorých pôvod nie je z odôvodnenia rozhodnutia poznateľný a nie je zrejmé, či išlo o listiny založené v exekučnom spise. Za dôkaz v danom konaní môžu slúžiť len listiny založené v exekučnom spise a to vzhľadom k tomu, že vec sa týka nesprávneho úradného postupu štátneho orgánu. Ak žalovaný nereagoval na výzvu súdu, aby predložil písomné vyjadrenie k žalobe v zmysle ustanovenia § 114 ods. 3 O. s. p., mal okresný súd rozhodnúť o žalobe rozsudkom pre zmeškanie podľa ustanovenia § 153b O. s. p. Skutkovým základom sa mal stať ním (žalobcom) tvrdý skutkový stav. Namiesto toho súd bez nariadenia pojednávania doplnil skutkový základ dokazovaním, ktorého obsah a rozsah si určil sám a následne vo veci meritórne rozhodol, ignorujúc ustanovenie § 153b O. s. p. Okresný súd zamietol žalobu v časti náhrady skutočnej škody z dôvodu jej neodôvodnenosti. V odôvodnení rozhodnutia sa zaoberal len škodou, ktorá mala súvisieť so

správou pohľadávky počas nečinnosti súdu, opisoval ju ako škodu, ktorá vznikla v príčinnej súvislosti s konaním dlžníka (povinného), pričom ignoroval všetky jeho tvrdenia o majetkovej škode, ktorá vznikla z dôvodu udržiavania a správy informačného systému a výdajov na administratívne spracovanie textov, na publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií, na poštovné a telekomunikačné výdaje (urgovanie a kontrola stavu konania na exekučnom súde), preto je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a je prejavom svojvôle súdu. Z odôvodnenia rozsudku vôbec nie je zrejmé, akou úvahou súd dospel k presvedčeniu o tom, že majetková škoda a nemajetková ujma nevznikla. Okresný súd nemal byť vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení nekoherentný. V prípade, keď sú právne závery v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba také rozhodnutie považovať za rozhodnutie, ktoré je v rozpore s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (mutatis mutandis nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I.ÚS 243/07 z 19. júna 2008). Okresný súd odôvodnil svoje negatívne rozhodnutie úplne rovnakými dôvodmi opísanými tými istými vetami ako v iných svojich rozhodnutiach, v ktorých vystupujú totožní účastníci, avšak v ktorých bol rozdielny skutkový dej a teda aj skutkový základ. Pri dodržaní jeho práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia nemožno ústavnoprávne akceptovať, že okresný súd vytvára odôvodnenia rozsudkov formulárovým spôsobom. Nesúhlasí ani s tvrdením, že náklady na správu pohľadávky počas nečinnosti súdu zapríčinil dlžník (povinný). V prípade, ak by došlo k rozhodnutiu súdu o návrhu v zákonnej lehote, náklady na správu by prešli na súdneho exekútora a boli by časom transformované do podoby trov exekúcie. Pravým právnym titulom je v danej veci nesprávny úradný postup exekučného súdu, za ktorý dlžník nemôže niesť zodpovednosť. Pri špecifikácii majetkovej škody v žalobe výslovne uviedol, že vyčíslenie vychádza z účtovnej agendy. Z dôvodu ochrany osobných údajov, obchodného tajomstva a dôverných informácií nebolo možné korešpondenčne predložiť účtovné doklady, resp. pracovné a obchodné zmluvy. Na pojednávaní chcel predložiť dôkazy o výške majetkovej škody prostredníctvom znaleckého posudku. Okresný súd vykonal dokazovanie ex offo, nepoučil ho podľa ustanovenia § 120 ods. 4 O. s. p. a neoznámil mu, že chce vyhlásiť rozhodnutie vo veci samej. Množstvo dôkazov vzniklo po podaní návrhu, ktoré nemohol predložiť spolu s návrhom a nemohol ich predložiť ani neskôr, pretože nebol poučený a informovaný. Okresný súd vôbec nevysvetlil, prečo nekonštatoval, že došlo k porušeniu práva žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na rozhodnutie v zákonom stanovenom čase. Okresný súd zistil, že o návrhu nebolo rozhodnuté v zákonom stanovenom čase, a pre túto nečinnosť a nesprávny úradný postup nenašiel žiadne objektívne udržateľné ospravedlňujúce dôvody. V súvislosti s majetkovou ujmou analyzoval okolnosti, ktoré s vecou vôbec nesúvisia. Jeho práva boli porušené prekročením zákonom stanovenej lehoty, preto sú irelevantné úvahy okresného súdu o tom: 1/ aké spôsoby judikovania pohľadávky si žalobca zvolil, 2/ o podstate a rozsahu podnikateľského rizika, 3/ o udržiavaní kontaktu súdneho exekútora, ktorý nemôže byť činný, kým nezíska poverenie na vykonanie exekúcie od exekučného súdu.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O. s. p. rozsudok okresného súdu podľa ustanovenia § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil z nasledovných dôvodov:

Podľa ustanovenia § 3 ods. 1, 2 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom do 31. 12. 2012 (ďalej aj „zák. č. 514/2003 Z. z.“), štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci a) nezákonným rozhodnutím, b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo d) nesprávnym úradným postupom. Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa ustanovenia § 9 ods. 1, 2 zák. č. 514/2003 Z. z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehoty, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv,

právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Z definície verejnej moci vyplýva, že sa jedná o takú moc, ktorá autoritatívne rozhoduje o právach a povinnostiach subjektov, či už priamo alebo sprostredkované. Subjekt, o ktorého právach alebo povinnostiach rozhoduje orgán verejnej moci, nie je v rovnoprávnom postavení s týmto orgánom a obsah rozhodnutia tohto orgánu nezávisí od vôle subjektu. Verejnú moc vykonáva štát predovšetkým prostredníctvom orgánov moci zákonodarnej, výkonnej a súdnej a za určitých podmienok ju môže vykonávať aj prostredníctvom ďalších subjektov, ktorými sú: a) územné samosprávne a správne celky, b) záujmové, resp. profesijné (stavovské) samosprávy, c) verejnoprávne inštitúcie, d) fyzické osoby, ktorým zákon zveril výkon verejnej moci (napr. činnosť notára alebo súdneho exekútora). Verejná moc teda predstavuje vo svojej podstate určitý ucelený, presne organizovaný systém konkrétne (ústavou, príp. zákonom) definovaných prvkov a vzťahov, ktorý je determinovaný vývojom spoločnosti.

Základným právnym prameňom aktuálnej úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je Ústava Slovenskej republiky, ktorá v druhej hlave - základné práva a slobody, v siedmom oddiele - právo na súdnu a inú právnu ochranu, v článku 46 ods. 3 priamo zakotvuje, že „každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom“. Ďalším prameňom aktuálnej právnej úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je tiež čl. 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (týkajúci sa odškodnenia za nezákonné pozbavenie osobnej slobody), ale aj čl. 3 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (týkajúci sa odškodnenia za justičný omyl) a zák. č. 514/2003 Z. z.

Aktuálna právna úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je koncipovaná ako absolútna objektívna zodpovednosť. Na to, aby vznikla právna zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, musia byť splnené určité zákonné podmienky, ktoré sa v právnej teórii i praxi označujú ako predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu. Konkrétne sa jedná o existenciu týchto predpokladov (podmienok): 1. porušenie právnej povinnosti (protiprávny úkon), prípadne právne relevantná udalosť spôsobujúca škodu (škodná udalosť); 2. nepriaznivý následok protiprávneho úkonu, resp. škodnej udalosti, ktorým je určitá škoda (ujma); 3. príčinná súvislosť (kauzálny nexus) medzi porušením právnej povinnosti (protiprávnym úkonom), resp. právne relevantnou udalosťou spôsobujúcou škodu (škodnou udalosťou) a nepriaznivým následkom, teda ujmom (škodou).

Prvým predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je protiprávnosť, resp. nezákonnosť pri rozhodovaní alebo úradnom postupe orgánu verejnej moci. Ide o činnosť orgánu verejnej moci, ktorá je v rozpore s objektívnym právom. Protiprávnosti, resp. nezákonnosti sa orgán verejnej moci pri výkone verejnej moci môže dopustiť: a/ nezákonným rozhodnutím, b/ nesprávnym úradným postupom, c/ rozhodnutím o zatknutí, zadržaní alebo iným pozbavením osobnej slobody (za podmienok uvedených v § 7 zák. č. 514/2003 Z. z.), d/ rozhodnutím o treste, ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe (za podmienok uvedených v § 18 zák. č. 514/2003 Z. z.).

Ďalším predpokladom zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je vznik škody, ktorá sa prejavila u poškodeného vo forme majetkovej ujmy (t. j. vo forme skutočnej škody, ušlého zisku) alebo vo forme nemajetkovej ujmy.

Posledným predpokladom zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je príčinná súvislosť (kauzálny nexus) medzi protiprávnosťou (nezákonnosťou) pri rozhodovaní alebo úradnom postupe orgánu verejnej moci a vznikom škody. O uvedenú príčinnú súvislosť pôjde vtedy, ak škoda vznikla v dôsledku (ako priamy následok) nezákonného rozhodnutia, resp. nesprávneho úradného postupu, inak povedané, ak nezákonné rozhodnutie, resp. nesprávny úradný postup a škoda sú vo vzájomnom pomere príčiny a následku, pričom musí byť nesporné, že ak by nedošlo k nezákonnému rozhodnutiu, resp. nesprávnemu úradnému postupu, nedošlo by ani k vzniku škody. Príčinou škody môže byť len taká okolnosť, bez existencie ktorej by škodný následok nevznikol. Pretože zákonná úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je koncipovaná ako objektívna zodpovednosť, resp. presnejšia ako absolútna objektívna zodpovednosť, od poškodeného sa pre úspešné uplatnenie nároku tejto zodpovednosti vyžaduje preukázanie len vyššie uvedených zákonných predpokladov tejto zodpovednosti. Nie je teda zaťažený povinnosťou preukazovať i zavinenie zodpovedného subjektu, ako by to bolo v prípade, ak by zákonná úprava zodpovednosti

za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci bola založená na subjektívnom princípe - na zavinení zodpovedného subjektu (t. j. ak by sa jednalo o subjektívnu zodpovednosť).

Jedným, osobitne vymedzeným zákonným dôvodom vzniku zodpovednosti štátu za škodu je zodpovednosť za nesprávny úradný postup. Za nesprávny úradný postup možno vo všeobecnosti považovať porušovanie pravidiel, ktoré sú predpísané právnymi normami pre činnosť príslušných orgánov verejnej moci, ktorá je v rozpore so zákonom, resp. s jeho konkrétnym ustanovením. Ide teda o stav, kedy príslušný orgán verejnej moci pri svojej činnosti porušuje svoje povinnosti, ktoré pre neho ustanovuje právny predpis. Nesprávnym úradným postupom je každý postup orgánu verejnej moci, ktorý pri výkone verejnej moci postupuje v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi alebo v rozpore so zásadami výkonu verejnej moci a základnými právnymi princípmi. Aktuálna právna úprava v ustanovení § 9 zák. č. 514/2003 Z. z. uvádza v demonštratívnom výpočte prípady, ktoré sa považujú za nesprávny úradný postup. Konkrétne ide o porušenie povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, o nečinnosť, o zbytočné prietahy v konaní, alebo o iný nezákonný zásah do práv a do právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb.

Vzhľadom na širokú škálu rozličnosti a náročnosti jednotlivých vecí, ktoré sú prejednávané či už v rámci občianskoprávneho konania, trestného konania alebo správneho konania, nie je objektívne možné (až na určité výnimky) určiť konkrétnu lehotu, v ktorej mal alebo musel orgán verejnej moci (spravidla súd) rozhodnúť. Východiskom pri skúmaní otázky „včasnosti rozhodnutia“, resp. „prietahov konaní“ je potom najmä čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s príslušnými ustanoveniami jednotlivých procesných predpisov (napr. § 6 O. s. p.). Hľadisko včasnosti rozhodnutia, v ktorom sa realizuje zásada rýchlosti konania, ktorá je eminentnou podmienkou subjektívneho práva účastníka konania na rozhodnutie veci bez zbytočných prietahov a v primeranej lehote, je síce veľmi dôležité hľadisko, ale nejde o absolútne hľadisko, ktoré by dominovalo nad ďalšími relevantnými požiadavkami, ktoré sú spojené s rozhodovaním (napr. nad povinnosťou súdu vychádzať pri rozhodnutí zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci, najmä v prípadoch, keď sú napr. v civilnom konaní niektoré skutočnosti medzi účastníkmi sporné). Za porušenie zásady rýchlosti konania, ktorá je vo svojom dôsledku nesprávnym úradným postupom, je možno preto považovať len taký postup súdu v konaní, kedy doba jeho priebehu nezodpovedá zložitosti, skutkovej a právnej náročnosti prejednáwanej veci, a keď dĺžka konania spočíva v príčinách vychádzajúcich z pôsobenia súdu v prejednáwanej veci. Štát však nemôže zodpovedať za prietahy v konaní, ktoré sú spôsobené nedostatkom súčinnosti alebo dokonca zámerným pôsobením zo strany účastníkov konania, alebo ak sú vyvolané inými okolnosťami, ktoré nemajú pôvod v povahe súdov a v ich inštitucionálnom a organizačnom vybavení. Z vyššie uvedeného je teda zrejmé, že s ohľadom na konkrétne okolnosti môže byť za nesprávny úradný postup považovaná akákoľvek činnosť verejnej moci, ktorá je spojená s výkonom verejnej moci, ak pri jej vykonávaní alebo v súvislosti s ňou došlo k porušeniu pravidiel predpísaných právnymi normami pre jej výkon alebo k porušeniu poriadku, ktorý je určený povahou alebo funkciou konkrétneho postupu. Zároveň je však potrebné zdôrazniť, že podmienkou na aplikáciu ustanovenia § 9 zák. č. 514/2003 Z. z. je to, aby štát (prostredníctvom svojich orgánov alebo iných orgánov verejnej moci) vystupoval ako nositeľ verejnej moci pri jej uplatňovaní. Pre úplnosť je potrebné konštatovať, že i v prípade tejto zodpovednosti - zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom sa vyžaduje existencia všeobecných predpokladov škody a to vznik škody a príčinná súvislosť (kauzálny nexus) medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Oprávneným subjektom nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom môže byť každá (teda fyzická i právnická) osoba, ktorej bola spôsobená škoda v priamej príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom.

Súčasná právna úprava (§ 15 až § 16 zák. č. 514/2003 Z. z.) ako podmienku uplatniteľnosti nároku na súde obligatórne vyžaduje v prípade náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, v prípade náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Obligatórnosť predbežného prerokovania nároku spočíva v tom, že podľa ustanovenia § 16 ods. 1, s použitím § 15 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. sa poškodený môže (úspešne) domáhať uplatnenia nároku (alebo jeho neuspokojenej časti) na súde len v prípade, ak príslušný orgán neuspokojí jeho nárok na náhradu škody (alebo jeho časť) do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku. Z daného vyplýva, že predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody predstavuje zákonom stanovenú podmienku procesného charakteru pre to, aby tento nárok mohol byť prejednaný v občianskom

súdnom konaní. Pri určovaní príslušných orgánov na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zák. č. 514/2003 Z. z. explicitne odkazuje na konkrétne orgány, ktoré sú v jednotlivých zodpovednostných vzťahoch oprávnené konať za štát (§ 4). Vo veciach náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa ustanovenia § 3 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky v prípade, ak škoda vznikla v občianskom súdnom konaní nezákonným rozhodnutím resp. nesprávnym úradným postupom. Ak príslušný orgán neuspokojil nárok poškodeného na náhradu škody (alebo jeho časť), poškodený sa po uplynutí šiestich mesiacov odo dňa ako oprávnený orgán prijal jeho žiadosť (t. j. odo dňa keď mu bola fakticky doručená), môže domáhať uspokojenia nároku (alebo jeho neuspokojenej časti) na súde (§ 16 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z.). Táto šesťmesačná lehota má význam v tom, že až po jej uplynutí je nárok poškodeného splatný.

Vzhľadom na uplatnené odvolacie námietky žalobcu je v prvom rade potrebné zdôrazniť, že odvolací súd je viazaný konkrétnymi odvolacími dôvodmi (§ 212 ods. 1 O. s. p.). V danom prípade je zrejmé, že nepochybne aj z dôvodu predkladania enormného množstva typových odvolaní žalobcom na rôzne sudy, odvolacie dôvody nekorešpondujú s právnymi dôvodmi a skutkovými zisteniami uvedenými v odôvodnení rozsudku okresného súdu. Ide len o zhrnutie rozličných dôvodov reagujúcich na rôzne dôvody zamietnutia žalôb okresnými súdmi SR v obdobných veciach.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že okresný súd predvolal účastníkov konania na termín pojednávania riadne a včas a zároveň ich vyzval, aby na súdnom pojednávaní predložili alebo označili dôkazy a to najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie a vo veciach, v ktorých sa nenariaďuje pojednávanie, do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej, pretože na dôkazy predložené a označené neskôr sa neprihliada (§ 114 ods. 2 O. s. p., § 120 ods. 4 O. s. p.).

Skutočnosť, že okresný súd na pojednávaní rozhodol o zamietnutí návrhov žalobcu na prerušenie konania a následne rozhodol vo veci samej (vzhľadom na neodôvodnenosť návrhov na prerušenie konania a vecnú správnosť rozhodnutia okresného súdu o zamietnutí návrhov na prerušenie konania) nemožno v žiadnom prípade hodnotiť (s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti konania) ako procesný postup okresného súdu, ktorý by založil vadu konania a ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Odvolací súd poukazuje na to, že v prípade pojednávania bez prítomnosti účastníka, za podmienok predpokladaných zákonom, nemôže dôjsť k odňatiu práva účastníka konať pred súdom a zároveň nie je porušená ani zásada kontradiktórnosti sporového konania, pretože ustanovenie § 101 ods. 2 O. s. p. umožňuje súdu konať v dôvodných prípadoch v neprítomnosti účastníkov konania. Aj v prípade, ak účastník požiada z dôležitých dôvodov o odročenie pojednávania, ale súd mu neoznami, či jeho žiadosti vyhovuje, alebo nevyhovuje, je účastník povinný sa na pojednávanie dostaviť.

Pokiaľ okresný súd vec na pojednávaní prejednal a vo veci samej rozhodol, neodňal tým žalobcovi možnosť konať pred súdom, nakoľko sa tejto možnosti sám zbavil tým, že sa na pojednávanie nedostavil, hoci bol na pojednávanie včas predvolaný (viac ako 5 dní pred termínom pojednávania) podľa ustanovenia § 115 ods. 2 O. s. p.. Odvolací súd je toho názoru, že dôvody uvádzané žalobcom nebolo možné považovať za dôležité dôvody pre odročenie pojednávania podľa ustanovenia § 101 ods. 2 O. s. p., a preto žalobca a jeho právny zástupca si sami zmarili možnosť zrealizovať na pojednávaní svoje procesné oprávnenia (napr. navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom a k tvrdeniam protistrany). Súčasne v tejto veci neexistoval iný dôležitý dôvod na odročenie pojednávania.

Odvolací súd zároveň poukazuje na to, že okresný súd disponoval spisovým materiálom dostatočne preukazujúcim skutkový stav veci. Žalobca v žalobe označil konkrétne dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, pričom z ním označených dôkazov okresný súd vychádzal, keď si pripojil konkrétny exekučný spis, oboznámil sa s jeho obsahom, preto neobstojí námietka žalobcu, že nemal možnosť sa vyjadriť k dôkazom a k tvrdeniam žalovaného, s poukazom i na to, že mu bolo doručené vyjadrenie žalovaného k žalobe, ku ktorému sa nevyjadril.

Vzhľadom na hore uvedené odvolací súd konštatuje, že okresný súd postupoval správne (v súlade s ustanovením § 101 ods. 2 O. s. p.), keď prejednal vec v neprítomnosti účastníkov, pretože boli naplnené všetky zákonné podmienky aj pre vyhlásenie meritorneho rozhodnutia, čomu nebránila ani skutočnosť, že žalobca podal návrh na prerušenie konania, o ktorom okresný súd na pojednávaní rozhodol (ako už bolo vyššie uvedené), rešpektujúc zásadu hospodárnosti konania a teda okresný súd svojím postupom neznemožnil realizáciu procesných práv navrhovateľa, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva, t. j. neodňal mu možnosť konať pred súdom.

Pokiaľ žalobca spochybňoval v konaní zákonného sudcu s poukazom na ustanovenie § 15 ods. 1 O. s. p., odvolací súd zdôrazňuje, že o vylúčení zákonného sudcu už rozhodoval Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č. k. 12NcC/79/2012-53 zo dňa 05. 12. 2013, ktorým nebol z prejednávania a rozhodovania vo veci vylúčený zákonný sudca D.. Q.I., pretože u neho neboli zistené okolnosti, ktoré by ho z prejednávania a rozhodovania veci vylučovali. Odvolací súd takisto nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by spochybňovali nestrannosť zákonného sudcu. Sudcu je možné vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a len zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi zjavne bránia rozhodnúť vec v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo. Samotný subjektívny názor účastníka konania, že v osobe určitého sudcu existujú okolnosti vylučujúce ho z prejednávania a rozhodovania veci, nezakladá ešte bez ďalšieho dôvod pre legitímne obavy z jeho nestranného a nezaujatého rozhodovania. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje napríklad na to, že Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil názor, že dôvod na vylúčenie sudcu nezakladá sama skutočnosť, že sudca má prejednať a rozhodnúť vec, v ktorej žalovaným je súd, na ktorom tento sudca vykonáva súdnictvo (viď napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Nc 14/2010 z 31. mája 2010). Dôvodom na vylúčenie sudcu nie je bez ďalšieho ani to, že vykonáva súdnictvo na súde, ktorý údajne (podľa tvrdenia žalobcu) svojím nesprávnym úradným postupom v inej právnej veci založil zodpovednosť žalovanej za majetkovú a nemajetkovú ujmu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. (viď napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 201/2013 z 19. júna 2013, sp. zn. 3Cdo 202/2013 z 12. septembra 2013).

Odvolací súd zhodne s právnym názorom okresného súdu konštatuje, že exekučný súd pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi je povinný skúmať, či sú splnené formálne i materiálne predpoklady pre vedenie exekúcie. Je predovšetkým povinný skúmať, či exekučný titul podľa ustanovenia § 41 EP má všetky zákonné atribúty a či nie je v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 EP). V prípade, ak exekučným titulom je rozhodcovské rozhodnutie (rozhodcovský rozsudok), je nevyhnutné vychádzať okrem Exekučného poriadku aj zo zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších právnych predpisov.

Už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie je exekučný súd, konajúci o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku v zmysle § 44 ods. 2 EP oprávnený aj bez návrhu (ex offa) skúmať, či rozhodcovská zmluva medzi zmluvnými stranami bola uzavretá platne. Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy (doložky), je oprávnený vyvodiť všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou zmluvou viazaná (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR z 10. októbra 2012 sp. zn. 6 Cdo 105/2011, R 66/2013).

Exekučný súd písomne poverí súdneho exekútora vykonaním exekúcie do 15 dní od doručenia jeho žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie len v tom prípade, ak nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia alebo návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom.

Ak exekučný súd zistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietne podľa ustanovenia § 44 ods. 2 EP. V prípade zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie 15-dňová zákonná lehota neplatí.

Z obsahu spisu vyplýva, že v predmetnej veci neplatí 15-dňová lehota na rozhodnutie exekučného súdu o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, pretože došlo k zamietnutiu žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa ustanovenia § 44 ods. 2 EP.

K okolnostiam daného prípadu odvolací súd uvádza, že z jeho rozhodovacej činnosti je mu známe, že žalobca podával návrhy na vykonanie exekúcií hromadne, teda v rovnakom čase zaťažil exekučný súd väčším počtom podaní a tak v dôsledku jeho subjektívneho konania došlo k rozhodnutiu exekučného súdu s určitým časovým odstupom, ktoré bolo ovplyvnené aj tým, že exekučný súd náležitým spôsobom preskúmal exekučný titul [vrátane zmluvy uzavretej medzi účastníkmi, návrhu na vykonanie exekúcie i žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, v dôsledku čoho došlo k

zamietnutiu žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, teda exekučný súd adekvátnym spôsobom procesne zareagoval na nezákonnosť vedenia exekúcie na základe návrhu na vykonanie exekúcie žalobcu (v pozícii oprávneného)] a preto nie je možné stotožniť sa s tvrdením žalobcu, že na strane exekučného súdu došlo k nesprávnemu úradnému postupu (viď uznesenie Ústavného súdu SR č. k. IV. ÚS 606/2012-20 zo dňa 14. 12. 2012).

Nakoľko žalobca v súdnom konaní nepreukázal: a) existenciu nesprávneho úradného postupu, b) vznik škody, c) príčinnú súvislosť (kauzálny nexus) medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody, preto žalobcovi nevzniklo právo na náhradu škody ani nemajetkovej ujmy. Odvolací súd potom rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa ustanovenia § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil vrátane výroku o trovách prvostupňového konania, pretože okresný súd náležite aplikoval zásadu úspechu v spore podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O. s. p.

Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 224 ods. 1, v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. Žalobca bol v odvolacom konaní neúspešný, preto mu nevzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný, preto mu podľa vyššie uvedených ustanovení vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Trovy odvolacieho konania si však do doby rozhodnutia odvolacieho súdu neuplatnil (§ 151 ods. 1 O. s. p.) a ich vznik nemá odvolací súd preukázaný ani zo spisu, a preto mu odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.